

ROLNIK

Bezpłatny dodatek — wychodzi co tydzień.

Rok 3

CHOJNICE, dnia 4-go lutego 1926 r.

Nr. 5

Zakup nawozów sztucznych.

Pomorski Syndykat Rolniczy S. A. w Toruniu komunique: Związek Polskich Organizacji Rolniczych łącznie z „Kooprolną” wystąpił do rządu z wnioskiem o udzielenie rolnictwu długoterminowego kredytu na zakup nawozów sztucznych.

Są wszelkie dane, iż pomyślny rezultat tego wystąpienia będzie osiągnięty. Zanim odpowiedź rządu nadejdzie — jesteśmy przez powyższe instytucje upoważnieni do przyjmowania zamówień na nawozy sztuczne na sezon nadchodzący — na następujących warunkach:

1) Wszystkie nawozy mogą być dostarczone na kredyt, płatny w równych częściach w całości od listopada 1926 do 1 lutego 1927 r.

2) Ceny nawozów sztucznych są określone w dolarach i będą wyniły:

Saletra chłljska	dol. 7,35
Azotniak wapniowy	dol. 4,23
20 proc. soli potasowej	dol. 0,80
16-proc. superfosfat w opak	dol. 2 —

wszystko za 100 kg

3) Jakkolwiek ceny wyrażone są w dolarach — rolnik będzie wystawiał weksle m złotych, lecz jednocześnie podpisze umowę, której zobowiąże się zapłacić należność zbożem po cenie gwarantowanej przez rząd. Za 100 kg. żyta dol. 3,20 i 100 kg. pszenicy dol. 4,50 — z dostawą na 20 dni przed terminem płatności weksli.

4) Normy dostawy zboża wynoszą:

Za 100 kg. saletry chłljskiej 225 kg. żyta lub jęczmienia albo 160 kg. pszenicy.

Za 100 kg. azotniaku 185 kg. żyta lub jęczmienia albo 96 kg. pszenicy

Za 100 kg. 20-proc. soli potasowej 26 kg. żyta lub jęczmienia albo 18 kg. pszenicy.

Za 100 kg. 16-proc. superfosfatu 64 kg. żyta lub jęczmienia albo 46 kg. pszenicy.

W umowach będziemy oddawali pierwszeństwo dostawcom pszenicy, oraz jęczmienia. Dostawę żyta będziemy uwzględniali tylko tym rolnikom, którzy nie sięgają ani pszenicy ani jęczmienia.

Z kredytów nawozowych będą korzystali w naszej instytucji tylko ci rolnicy, którzy wywiązali się z zaliczek angielskiej oraz nie mają u nas niepokrytych rachunków bieżących i protestowanych weksli.

Weksle — wystawione jako podkład do kredytów nawozowych — muszą mieć oprócz podpisu, korzystającego z kredytu, dodatkowe żyro finansowo dobrze sytuowanej osoby.

W interesie rolników leży możliwie odwrotne zgłaszanie swych zapotrzebowań

Zamówienia na nawozy można składać w Pomorskim Syndykacie Rolniczym oraz w Filjach Pomorskiego Stowarzyszenia Rolniczo-Handlowego w Pelplinie, Tczewie, Skórczu, Wejherowie, Chojnicach, Chełmnie, Brodnicy i Wąbrzeźnie, jak również w Stowarzyszeniu Rolniczo-Handlowym w Kartuzach, Nowemście i Grudziądzu i w Pomorskiej Spółce Rolniczo-Handlowej w Starogardzie

Kapusta biała.

Aby sobie zapewnić piętne, duże główki kapusty, należy przed zimą zorać i wynawozzić. Ojętą ziemię korzystale jest na zimę wapnować, wzdłuż i w poprzek zorać, pozostawiając rolę w ostrej skibie. Na tak przygotowanej roli kapusta tworzy twarde, wczesne i dobrze przechowujące się główki.

Porządane jest oprócz naturalnego nawozu, dodać na 1 mórg na parę dni przed sadzeniem kapusty 150 kg. 40 proc. soli potasowej oraz 50—60 kg. saletry chłljskiej. Saletrę najlepiej stosować w dwóch dawkach pierwszy raz w 8 tygodnie po przyjęciu się kapusty, drugą dawkę dać o 3 tygodnie później.

Ojętke gruntu najlepiej nawozić gnojem końskim owczym, albo gęsim słoniastym; ten ostatni zawiera w sobie wiele wapna i azotu tak potrzebnego dla wzrostu rośliny.

Nie należy na jednym rozsadniku siać co roku rozsady, bo się niedobrze udaje. Przy wysadzeniu kapusty do gruntu nie wyrwać jej rękami, ale podważać łopatką poprzecznie sławczy zagonki wodą, aby się trzymała ziemia na włoskowatych korzeniach. Tytu najsilniejsza rozsada o 2—4 liściach daje piękne plony. W razie posuchy sadzić kapustę pod skibę co trzecią. Po zasadzeniu spłisnąć podług rządami, aby przerwać wysychanie roli. Odmiany wczesne sadzić korzeniami nie pionowo a pochylone i w kierunku północnym. Wskutek pochylonego sadzenia opóźnia się wzrost rośliny, tworzy się więcej korzeni włoskowatych które wpływają na wczesniejsze tworzenie się główek.

Wszystkie wczesne odmiany sadzić na nie bardzo zwilżonych ziemiach, najlepiej na gruncie gliniasto-piaszczystym. Odmiany wczesne uprawiać w wystawie nawet północno-zachodniej.

Z wczesnych odmian polecenia godne są: Kapusta warszawska tworzy główki okrągłe, ściśle, średnie wielkości. W polowie lipca można ją wycinać na sprzedaż. Ma jednak wadę, że w suche lata duży procent wystrzela w lodęgę nasienna, zwłaszcza na ziemi zachwaszanej. Sadzić ją na zimowym gnoju i na ziemi lepszej o 30×40 cm. Po ścięciu pierwszych główek odrastają na głębie małe, ściśle główeczki, przydatne w obojęt do wkassenia. Odrośnięte głęby można też przechowywać na wysadki nasienna, dające dosyć dorodne ziarno. Ideałem [warszawskiej kapusty jest największa ilość równomiernie i najwczesniej wiązających się główki: niskie głębie, małe liście okrywające sporą ilość białych i jadalnych liści.

Kapusta Dittmacher okrągła o niedużych główkach bardzo ściśle i trwałe. Wymaga ziemi żyzniejszej. Wiele jej uprawiają na Pomorzu.

Sława Eukhizemu jest ocołówek późniejsza od warszawskiej. Doskonale udaje się na ziemiach lżejszych i mniej wynawozonych. Nawet wysadzona przy końcu czerwca daje dosyć duże główki. Tworzy okrągłe, wielkie żółto-zielone główki. Nie znosi dalekich transportów, bo główki czernieją.

Odmiany późne:

Brunświoka obrzymia o okrągłych i płaskich główkach. Wcześniej wysadzona t. j. do 1 czerwca two-

rzy dosyć ściśle głowy, później, późniejszej sadzenia daje głowy mniej ściśle. Doskonale udaje się na lepszych ziemiach, jedna z najlepszych na torfy i w ogóle jest odmianą udającą się na każdym gruncie i wystawie. Chętnie bywa objadana przez motyla bielinka, to też dobrze pomiędzy nią pasami w 20 metrowym oddaleniu, postać konopie albo posadzić pomidory, odstraszające swoim zapachem te szkodniki.

Magdebarska o obrzymich, okrągłych i białych głowach wymaga obfitego nawożenia. Dobrze się udaje na ciężkich glinach. Bardzo piękna wyrasta na niebieskim łubnie, azupelnionym wapnem na ciężkich ziemiach. Odmiana handlowa, nadejścia się do polowej uprawy.

Anager wyrasta bardzo piękna na gruntach wynawożonych zimą, średnio wilgotnych cieplejszych. Napóźniej do gruntu musi być wyadżona do 20 maja, później wysadzona daje znacznie mniejsze plony. Bardzo długo się przechowuje w główkach nawet do maja z tego powodu uważa ją trzeba jako odmianę handlową.

O zwilżaniu pszenicy przed jej mieleniem.

Uczony niemiecki Baumpartner poruszył ciekawą kwestję praktyczności zwilżenia pszenicy za pomocą pary po jej oczyszczeniu przed zmieleniem. Kilkadziesiąt wiekowych młynów handlowych w Niemczech przemielające pszenicę północno-amerykańską, lub rosyjską, zainteresowało się praktyką amerykańską i za stosowało u siebie odpowiedniej budowy parniki z wynikiem nader dodatnim.

Zwilżona przez parowanie t. zw. „sucha“ przy jednokowym ciśnieniu w kotle; pszenica ściąga się natychmiast zdadna do przemiału i w tym stanie może być natychmiast śrutowana. Ziarna pszenicy doskonale się śrutują; mąka i kaszka zawierała mało otrąb i takowe mniej podlegają „kruszeniu“. Ogrzewanie pszenicy, doprowadzono nawet do 30 stopni Celsjusza nie szkodzi jej, przeciwnie powoduje większą wydajność i lepszy wypiek. Doświadczenia te były dokonywane tylko z pszenicą północno-amerykańską i rosyjską, jako odznaczającą się twardością swej budowy i szklista powłoką.

Przypomnienie robót gospodarskich na styczeń.

Dla rolnika. Układać plan robót i zasiewów na rok przyszły. — Sprowadzać nasiona, szykować nawozy sztuczne. Zwozić drzewo na budulec. Młócić pozostałe zboże, porządkować narzędzia. Opatrywać kopce z ziemiakami.

Dla ogrodnika. W sadoch wycinać suche gałęzie. Tępić zalążki owadów na drzewach owocowych. Chronić pnącza od zajęcy. W piwnicach przebrać owoce. Drzewa owijać dla ochrony od mrozu.

Dla gospodyni. W długie wieszory prząść, naprawiać odzież i bieliznę. Działwę przypilnować, by przerabiała lekcje szkolne, starsza z dzieci niech na głos czyta książki pożyteczne. Drób zabezpieczyć od zimna i wilgoci. Kurcom, gdy do karmu dodawać owsa i tataraki (gryki), wczesniej się będą niosły. Rozpocząć tuczenie drobiu przeznaczonego na sprzedaż.

Dla paszeczlarza. Nie trzeba niepokoić pszczoł podczas zimy. Sprawdzać co pewien czas, czy pszczoły mają w alu dostęp powietrza. Oczyszczając wejście do ula, ale zlekka i ostrożnie, od śniegu, lodu i martwych pszczoł. Jeżeli zima twarda, dokarmiać roje miodem lub cukrem, lecz nie dawać pożywienia w płynie.

Kozmaitości.

Przesimowanie pelargonji. Pelargonje w zimie należy trzymać w pokoju na oknie słonecznym, podlewać regularnie, lecz oszczędnie. W ostateczności w piwnicy suchej można je przetrzymać, ale już w początkach marca trzeba przenieść na światło.

Do czego można używać torfu. Torf można słusznie nazwać drzewem przyszłości, gdyż wstępuje ja nietylko w opale, lecz dzięki wynalazkowi budowniczego Hamarlina w Dreźnie, może być użyty przy budowie domów. Wynalazek polega na przemianieniu torfu w masę drzewną-twardą do łobrobienia. Na wystawie przemysłu torfowego i kultury na torfowiskach w Berlinie przed kilkunastu laty ogólną uwagę zwracały posadzki różnobarwne, wytwórne lamperje, kajuty okrętowe, płyty do chodników, podkłady kolejowe i różne inne przedmioty, wyrobione z tej masy. Przewyższa ona drzewo twardością i posiada tę ogromną zaletę, że jest niepalna. Doświadczenia, czynione na wystawie, przekonały że nawet przy temperaturze 2000° C. nie uległa zniszczeniu. Ogiełki torfowe, tak zwane brykiety, zastępują węgiel.

W Paryżu istnieje fabryka odzieży i włókien torfowych, obrabiających od zimna. Prócz tego z torfu można otrzymać anolę, „amoniak“, gaz oświetlający i parafinę. Najważniejszym jednak produktem będącemu sztużne drzewo.

Na tym wynalazku zyskaćby mógł dużo nasz kraj, który obficie w pokłady torfu.

Kit do pieców kaflowych. Wazelkie szpary między kafelkami mają być zaklitowane ażeby gazy, wywiązujące się w piecu podczas palenia nie udzielały się pokojowi. Popiół drzewny przesłany, w równej części z suchą glazoną, przesianą gliną, z garścią soli, zarobić wodą na ciasto elastyczne i zlepiać szpary. Kit ten nie pęka, nie odparąka, a twardnieje bardzo, należy tylko zimny piasek nim zalepić i nie zaraz w nim palić, lecz dopiero za parę godzin.

Radio na usługach gospodyni.

Jedna z największych firm radiofonicznych w New Jorku wpadła na oryginalny pomysł, który zapewne przysporzy jej wielu klientów wśród poci pięknej.

Firma zobowiązuje się mianowicie uprzyjemnić i ułatwić swym abonentkom pracę domową w przeciągu całego dnia? Klientka przy wynajmowaniu aparatu winna wypełnić kwestionariusz w którym musi wyszczególnić: jaki pędzi tryb życia, o której wstaje i jada, czy sama zajmuje się gospodarstwem domowym, do jakiego wyznania należy, jakie zagadnienia i tematy interesują ją najbardziej, jaką lubi muzykę, poważną czy lekką?

Z chwilą, gdy abonentka wynajmuje aparat w wyżej wspomianej firmie, życie jej staje się bajką... Punktualnie o godzinie oznaczonej budzi swą panią ze snu słodkiego... i aby ułatwić abonentce zerwanie się z ciepłej pościeli, daje jej krótki wykład o potrzebie i pożytku ранnego wstawania, następnie wesolemi dziewczkami foxtrota rozwesela tak dalece klientkę, że ta zrywa się ochotczo do pracy.

Redaktor naczelny: Leon Formański
Redaktor odpowiedzialny: Stefan Tobolski
Drukarnia i zakładem drukarski „Dziennika Pomorskiego“
w Chojalskach.